

[Tove Niemann]

grund til: efter såtid, og indtil høsten er bragt i hus, kan man jo ikke køre på mærkerne og udbringe staldgødningen. Hvor havde forslagsstillerne tænkt sig, at man skulle sprede – for at sige det lige ud – møget midt om sommeren? Det skal måske pålægges landmændene at have nogle marker liggende brak?

Det er fuldkommen tåbelige postulater, der ligger bag dette forslag, for man må ikke tro, at gødning, der bliver smidt ud i vækstsæsonen, med det samme kan optages som plantenæringsstof. Der skal jo først ske en omdannelse af de forskellige næringsstoffer, hvilket f.eks. for halms vedkommende kan være en meget langvarig proces. Og hvis staldgødning bliver spredt om sommeren, er der en kæmpefordampning af kvælstof og dermed en stor lugtgene for de omkringboende. Desuden, hvis man overgødsker med gylle eller naturgødning, sker der en kvælstofforgiftning af planterne, og der opstår stor risiko for lejesæd, som nedsætter foldudbyttet. Den balancekunst med ikke at gøde for lidt eller for meget behersker landmanden nok noget bedre og med noget større baggrundskendskab end nogle akademiske SFere.

Det fremgår af beslutningsforslaget, at anlæg i forbindelse med miljøforbedrende foranstaltninger i landbruget delvis skal finansieres ved støtte og delvis ved statsgaranterede lån. Selv om lånet er statsgaranteret, vil det stadig væk være en stor omkostningsbyrde for landbruget, og lånet skal jo trods alt forrentes og tilbagebetales. Mon ikke dansk landbrug i øjeblikket er belånt rigeligt nok?

Det er meningen, der skal udstedes en maksimumsgrænse for, hvilke mængder organisk gødning der må udbringes. Hvor havde forslagsstillerne tænkt sig, at denne grænse skulle gå? Så vidt mig bekendt – det er samtidig et spørgsmål til miljøministeren – er det sådan, at der i dag forefindes regler om, at inden man får lov til at opføre store staldbygninger og udvide en animalsk produktion, når de tilhørende marker arealmæssigt ikke er store nok, skal der indgås leveringsaftaler for den overskydende produktion af organisk gødning.

Det eneste, der sådan set mangler i SFs forslag for at gøre det helt realistisk, er et forbud mod for meget nedbør i den tid, hvor

der er fare for, at der kan finde udvaskning af kvælstofgødning sted.

Kommunerne får det ikke nemmere, men de får derimod store merudgifter, hvis dette forslag skulle blive gennemført. De bliver pålagt at gennemføre et opsøgende arbejde og udstede påbud om at bringe alle udledninger af møddingsvand, ajle og ensilagesaft til ophør inden udgangen af 1985. Der findes allerede så mange miljøforanstaltninger, så det turde siges at være nok under de nuværende forhold.

Lad mig slutte med at sige, at fremskridtspartiet ønsker i hvert fald ikke at give dette beslutningsforslag nogen som helst velvillig behandling under udvalgsarbejdet.

Dræbøye (RV):

Det ville være rart, om man kunne løse miljøproblemerne ved besværgelser, men så let går det jo ikke.

Jeg synes, det er vigtigt at tage udgangspunkt i nogle vigtige kendsgerninger om de problemer, som SFs beslutningsforslag behandler.

Af miljøstyrelsens rapport om drikkevandsproblemet fremgår, at 6–7 pct. af husstandene modtager drikkevand, hvor den højest tilladte værdi for nitrat er overskredet, og at 13–14 pct. af husstandene modtager drikkevand, hvor de vejledende grænser på 25 mg pr. l er overskredet.

Ikke nok med det, rapporten viser også meget tydeligt, at problemet er stigende. En analyse af de tidsserier, der er lavet af nitratindholdet i drikkevand, viser, at det bliver værre og værre, ikke alene på de sandede jorder i Vestjylland, men også på øerne, også på Sjælland.

Derfor synes jeg også, det er vigtigt at konstatere, at en indsats imod nitratforureningen af grundvand jo ikke er vendt mod nogen. Jeg må sige, at tværtimod er den måske netop til fordel for dem, der får deres drikkevand fra private borer i områder med meget sandet jord. Det er i øvrigt i udpræget grad landbofamilier, der gør det. Det forureningsproblem, som er knyttet til disse områder, er faktisk et fælles problem, som vi bliver nødt til at tage os af.

Den anden del af problemet drejer sig om næringsbelastningen af vandløb, søer og brakvandsområder, altså de indre lavvandede